

Schuldovername en vervroegde terugbetaling van een deel van de uitstaande schuld van de gemeenten

HOGHE RAAD VAN FINANCIEN
Afdeling "Financieringsbehoeften
van de Overheid"

H.R.F./FIN/2008.02

Brussel, 10 januari 2008

Aan de Heer Dirk **VAN MECHELEN**
Vlaamse Minister van Financiën en
Begroting van de Vlaamse Regering
Phoenixgebouw 11de verdieping
Koning Albert II-laan 19
1210 Brussel

Mijnheer de Viceminister - president,
Mijnheer de Minister,

Uw schrijven in verband met de voor 2008 geplande overname door het Vlaamse Gewest van een gedeelte van de schulden van de Vlaamse gemeenten werd ter overweging aan de Afdeling «Financieringsbehoeften van de overheid» voorgelegd.

Uit de omschrijving van de geplande schuldovername meent de Afdeling te mogen afleiden dat deze operatie kan opgesplitst worden in twee elkaar opeenvolgende luiken : het eerste luik betreft de schuldovername en het tweede luik behelst de vervroegde terugbetaling van de uitstaande schuld.

In de veronderstelling dat het een schuldovername betreft in de zin van het ESR 95, wordt de debiteur van de schuld vervangen : het Vlaamse Gewest neemt als nieuwe debiteur de uitstaande schulden van de vroegere debiteurs, zijnde de Vlaamse gemeenten, over. Het Vlaamse Gewest neemt tegenover de crediteur(s) de plaats van de oude debiteurs in en is verplicht de schuld terug te betalen.

Dergelijke schuldovername wordt geregistreerd als een kapitaaloverdracht, en in het bijzonder een «overige kapitaaloverdracht», die gevolgen heeft voor het vorderingensaldo van de betrokken overheden. Het vorderingensaldo van het Vlaamse Gewest wordt bezwaard ten belope van het volledige bedrag van de schuldovername, hetzij 100 euro per inwoner op 31 december 2006 van de Vlaamse gemeenten die instemmen met het «lokaal pact». Het globaal vorderingensaldo van de betrokken Vlaamse gemeenten wordt met éénzelfde bedrag verminderd.

Dergelijke compensatie op het niveau van het vorderingensaldo maakt dat het eerste luik van de schuldovername geen impact heeft op het vorderingensaldo van entiteit II.

Om die reden kan de Afdeling instemmen met het verzoek van het Vlaamse Gewest om, bij de beoordeling van de normnaleving voor het begrotingsjaar 2008, de verslechtering van het vorderingensaldo van het Vlaamse Gewest te nuanceren door melding te maken van de integrale compensatie op het niveau van de Vlaamse gemeenten.

De Afdeling wenst er evenwel op te wijzen dat eenzelfde budgettaire neutraliteit *mogelijk* niet gegarandeerd is in het tweede luik van de vooropgestelde schuldoperatie omwille van de schadevergoedingen verschuldigd aan de kredietgevers.

De ESR 95 methodologie preciseert in dit verband het volgende ([1]) :

*Wanneer de schadevergoeding gebaseerd is op het bedrag van de hoofdsom en de precieze looptijd van de lening, wordt de leningnemer (debiteur) contractueel gevraagd een extra bedrag te betalen voor de tijd tot de aflossing (of een deel ervan), zodat het rentepercentage uiteindelijk met terugwerkende kracht is gestegen. Deze extra betaling moet als rente worden behandeld. In afwijking van het beginsel van registratie op batenbasis kan deze pas op het moment van betaling worden geregistreerd en niet gespreid over de looptijd van de lening. **Het vorderingensaldo verandert.***

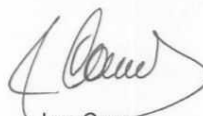
*Wanneer de schadevergoeding evenwel als een vast percentage over het resterende bedrag van de hoofdsom wordt berekend, moet dit worden geregistreerd als positief waarderingsverschil (voor de kredietgever) en negatief waarderingsverschil (voor de kredietnemer). De schadevergoeding wordt toegevoegd aan de hoofdsom en samen vormen ze de gehele aflossingswaarde. De schadevergoeding kan niet als rente worden beschouwd, aangezien zij wordt berekend over een hoofdsom die niet meer voor de kredietnemer beschikbaar is. Deze behandeling lijkt op een vroegtijdige aflossing van obligaties. **Er is geen gevolg voor het vorderingensaldo.***

Gelet op wat voorafgaat, zou de Afdeling het ten zeerste waarderen indien zij door de Vlaamse overheid verder zou geïnformeerd worden over de precieze modaliteiten en de exacte omvang van de voorziene schuldoperatie.

Teneinde de bijdrage van de lokale overheden tot de in het Stabiliteitsprogramma 2007-2010 vooropgestelde begrotingsdoelstellingen veilig te stellen, dringt de Afdeling erop aan om de extra beleidsruimte die op lokaal niveau uit de schuldovername voortspuit aan te wenden voor de verbetering van het vorderingensaldo van de betrokken gemeenten. Het is dan ook noodzakelijk dat het Vlaams Gewest als voogdijoverheid van de gemeenten erop toeziet dat de schuldvermindering bij de lokale overheden geen aanleiding geeft tot nieuwe lokale beleidsinitiatieven die het vorderingssaldo van Entiteit II alsnog zouden verslechteren. Zoniet is de operatie niet meer neutraal en kan zij de goedkeuring van de Afdeling niet wegdragen.

Ik hoop, Mijnheer de Viceminister - president, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf,

Met de meeste hoogachting,

Luc Coene
Voorzitter

[1] ESR 1995 : Handboek overheidstekort en overheidsschuld – Eurostat – editie 2002, blz. 155.